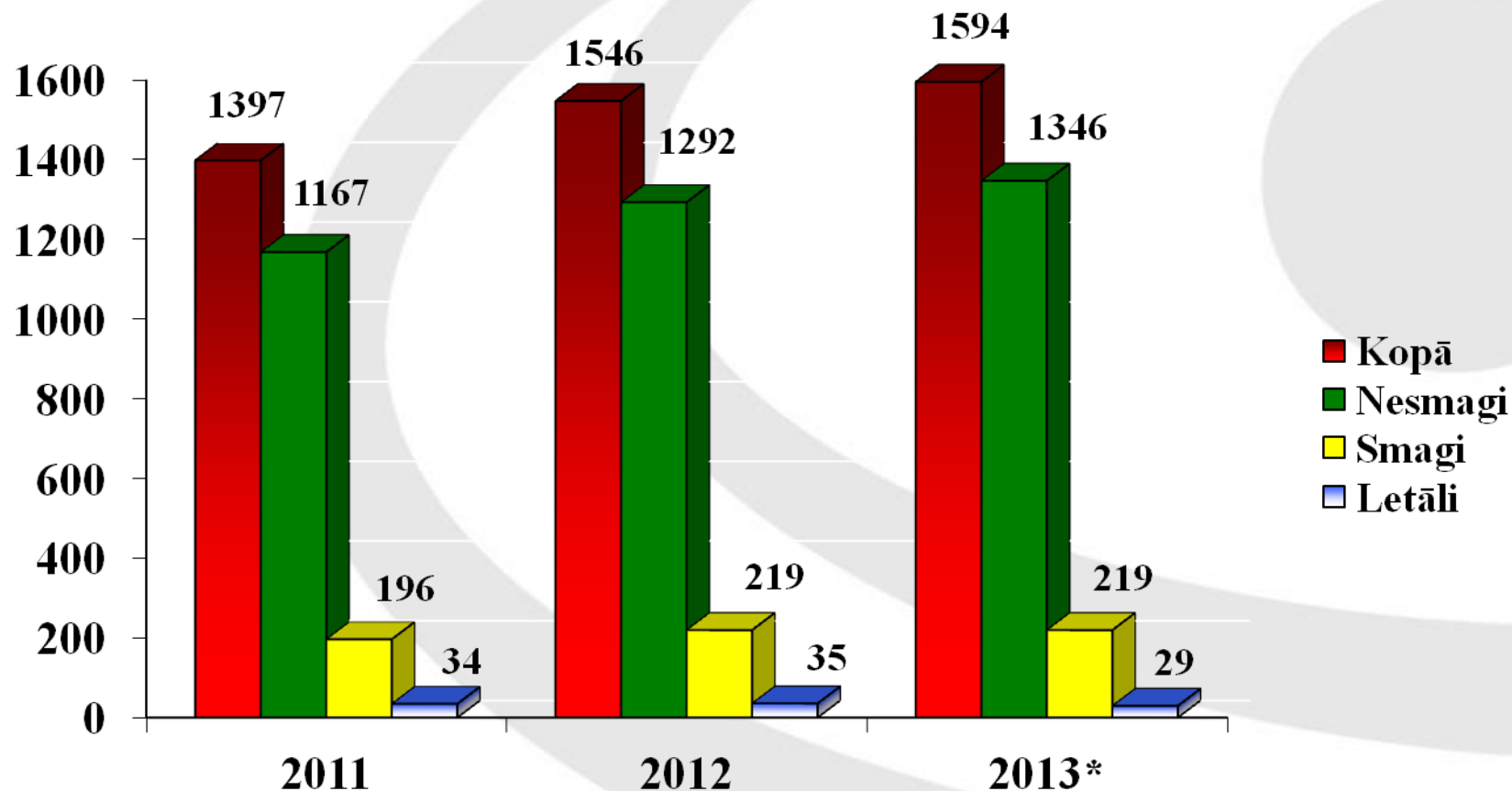

*Nelaiemes gadījumu statistika
2013.gadā,
2014.gada aktualitātes
Vidzemes reģionā*

Vidzemes RVDI vecākā inspektore Guna Tilgase

Darbā notikušo nelaimes gadījumu skaits valstī kopā 2013. gadā salīdzinājumā ar 2011. un 2012. gadu

* Par 2013. gadu grafikā norādīti operatīvie dati

Salīdzinājumā ar 2012. gadu 2013. gadā izmeklēto letālo nelaimes gadījumu skaits samazinājies par 17 %, savukārt nesmago nelaimes gadījumu skaits pieaudzis par 3 %.

2013. gadā* izmeklēto darbā notikušie nelaimes gadījumi sadalījumā pa reģioniem

Kurzeme

- nelaimes gadījumi darbā kopā – 189 (2012. – 208)
- letāls – 1 (2012. – 12) (**samazinājums par 91,7 %**)
- smagi – 25 (2012. - 37)
- nesmagi – 163 (2012. - 159)

Latgale

- nelaimes gadījumi darbā kopā – 188 (2012. – 159)
- letāls – 3 (2012. – 7) (**samazinājums par 57,1 %**)
- smagi – 26 (2012. - 24)
- nesmagi – 159 (2012. - 128)

Rīga

- nelaimes gadījumi darbā kopā – 778 (2012. – 803)
- letāli – 15 (2012. – 8) (**pieaugums par 87,5 %**)
- smagi – 101 (2012. - 94)
- nesmagi – 662 (2012. - 701)

Vidzeme

- nelaimes gadījumi darbā kopā – 211 (2012. – 180)
- letāli – 2 (2012. – 4) (**samazinājums par 50 %**)
- smagi – 27 (2012. - 29)
- nesmagi – 182 (2012. - 147)

Zemgale

- nelaimes gadījumi darbā kopā – 228 (2012. – 196)
- letāli – 5 (2012. – 4) (**pieaugums par 25 %**)
- smagi – 35 (2012. - 35)
- nesmagi – 188 (2012. - 157)

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

2013. gadā* izmeklēto darbā notikušo nelaimes gadījumu nozaru Top 5 pa reģioniem

Kurzeme

- Kopā reģionā – 164 nelaimes gadījumi darbā:
 - būvniecība – 19 NG (11,6 %);
 - uzglabāšana un transporta palīgdarbības – 17 NG (10,4 %);
 - koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles – 15 NG (9,1 %);
 - gatavo metālizstrādājumu ražošana – 14 NG (8,5 %);
 - pārtikas produktu ražošana – 14 NG (8,5 %);
 - pārējās nozares (izglītība, lauksaimniecība, veselība un sociālā aprūpe u.c.) – 85 NG (51,8 %).

Latgale

- Kopā reģionā – 149 nelaimes gadījumi darbā:
 - koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles – 35 NG (23,5 %);
 - sauszemes transports un cauruļvadu transports – 21 NG (14,1 %);
 - valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana – 15 NG (10,1 %);
 - būvniecība – 11 NG (7,4 %);
 - veselība un sociālā aprūpe – 10 NG (6,7 %);
 - pārējās nozares (lauksaimniecība, izglītība, pārtikas produktu ražošana u.c.) – 57 NG (38,3 %).

Rīga

- Kopā reģionā – 833 nelaimes gadījumi darbā:
 - mazumtirdzniecība, izņemot automobiļus un motociklus – 150 NG (18 %);
 - veselība un sociālā aprūpe – 75 NG (9 %);
 - sauszemes transports un cauruļvadu transports – 71 NG (8,5 %);
 - būvniecība – 63 NG (7,6 %);
 - koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles – 44 NG (5,3 %);
 - pārējās nozares (uzglabāšanas un transporta palīgdarbības, valsts pārvalde un aizsardzība, pārtikas produktu ražošana, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana, atkritumu savākšana u.c.) – 430 (51,6 %).

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

2013. gadā* izmeklēto darbā notikušo nelaimes gadījumu nozaru Top 5 pa reģioniem

Vidzeme

- Kopā reģionā – 211 nelaimes gadījumi darbā:
 - koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles – 45 NG (21,6 %);
 - būvniecība – 26 NG (12,5 %);
 - mēbeļu ražošana – 21 NG (10,1 %);
 - nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana – 18 NG (8,7 %);
 - valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana – 14 NG (6,7 %);
 - pārējās nozares (veselība un sociālā aprūpe, lauksaimniecība, pārtikas produktu ražošana u.c.) – 87 NG (40,4 %).

Zemgale

- Kopā reģionā – 222 nelaimes gadījumi darbā:
 - pārtikas produktu ražošana – 24 NG (10,1 %);
 - gatavo metālizstrādājumu ražošana – 24 NG (10,1 %);
 - valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana – 18 NG (8,1 %);
 - būvniecība – 17 NG (7,7 %);
 - koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles – 15 NG (6,8 %);
 - pārējās nozares (lauksaimniecība, sauszemes transports un cauruļvadu transports, izglītība u.c.) – 124 NG (55,9 %).

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

2013. gadā* izmeklēto darbā notikušo nelaimes gadījumu cēloņu Top 3 pa reģioniem

Kurzeme

- Kopā reģionā – 194 nelaimes gadījumu darbā cēloņi:
 - nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 72 NG cēloņi (37,1 %);
 - nepietiekoša uzmanība – 35 NG cēloņi (18 %);
 - nepamierinoša darbinieku instruēšana un apmācība – 16 NG cēloņi (8,2 %);
 - pārējie (darba drošības aprīkojuma trūkums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs, lietotas nepieļautas vai nepiemērotas darba metodes, neapmierinoša darba vietas izveidošana, vardarbība uc.) – 71 (36,6 %).

Latgale

- Kopā reģionā – 229 nelaimes gadījumi darbā cēloņi:
 - nepietiekoša uzmanība – 63 NG cēloņi (27,5 %);
 - nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 61 NG cēlonis (26,6 %);
 - neapmierinoša darbinieku instruēšana un apmācība – 14 NG (6,1 %);
 - pārējie (nav lietots drošības aprīkojums vai IAL, ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, vardarbība, trūkst drošības aprīkojums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs u.c.) – 101 NG (44,1 %);

Rīga

- Kopā reģionā – 856 nelaimes gadījumu darbā cēloņi:
 - nepietiekoša uzmanība – 307 NG cēloņi (35,9 %);
 - nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 163 NG cēloņi (19 %);
 - vardarbība (uzbrukumi) – 66 NG cēloņi (7,7 %);
 - pārējie (ceļu satiksmes noteikumu neievērošana, lietotas nepieļautas vai nepiemērotas darba metodes, nepareiza darba tehnoloģiju izvēle u.c.) – 320 NG cēloņi (37,4 %).

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

2013. gadā* izmeklēto darbā notikušo nelaimes gadījumu cēloņu Top 3 pa reģioniem

Vidzeme

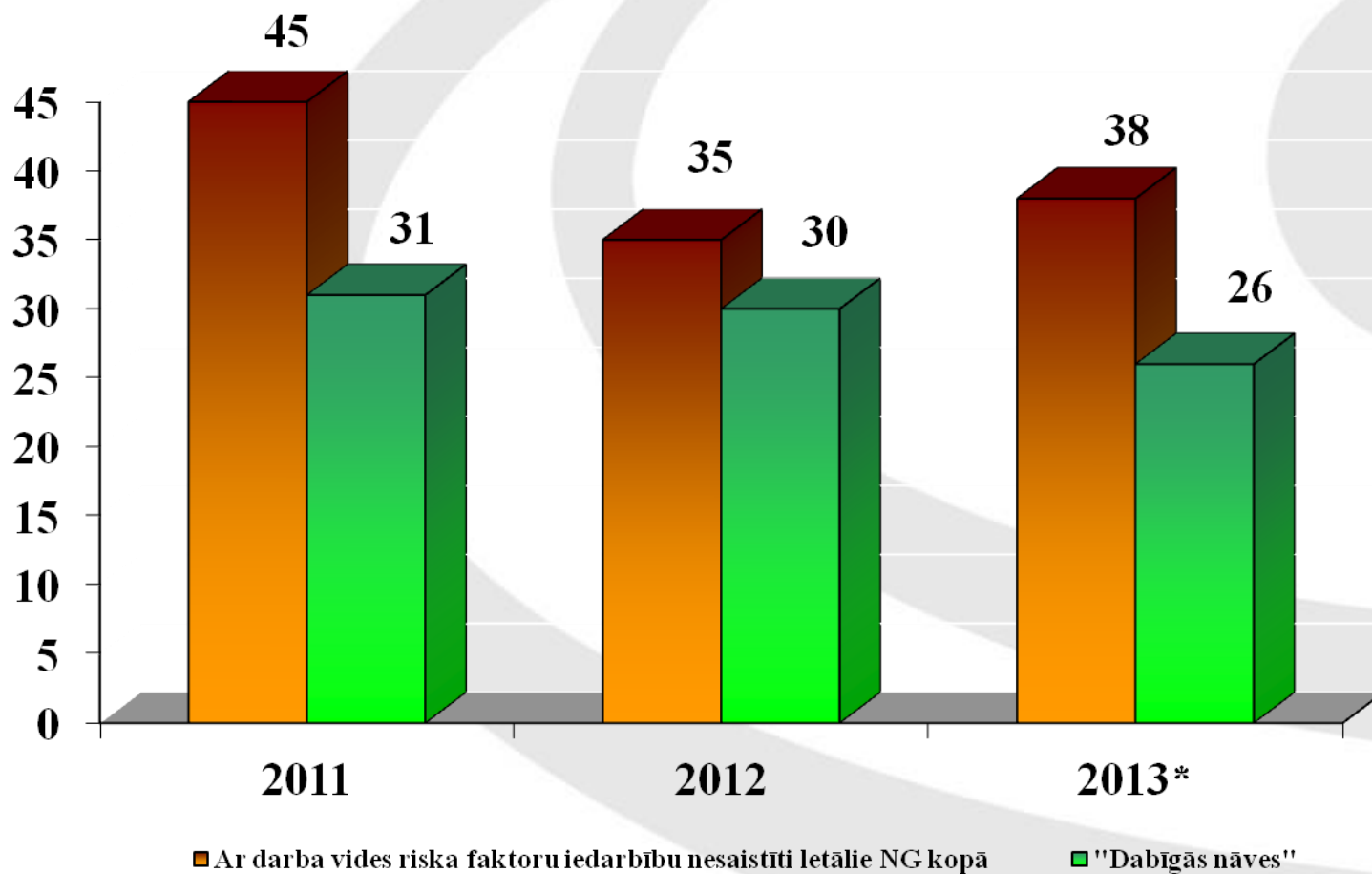
- Kopā reģionā – 251 nelaimes gadījuma darbā cēlonis:
 - nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 100 NG cēloņi (39,8%);
 - nepietiekoša uzmanība – 60 NG cēloņi (23,9 %);
 - nepamierinoša darbinieku instruēšana un apmācība – 12 NG cēloņi (4,8 %);
 - pārējie (darba drošības aprīkojuma trūkums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs, bojātas iekārtas, instrumenti vai darba rīki, trūkumi darba vadībā, nepietiekoša kontrole u.c.) – 79 NG cēloņi (31,5 %)

Zemgale

- Kopā reģionā – 308 nelaimes gadījumu darbā cēloņi:
 - nav ievēroti darba drošības noteikumi vai instrukcijas – 93 NG cēloņi (30,2%);
 - nepietiekoša uzmanība – 83 NG cēloņi (26,9 %);
 - nepamierinoša darbinieku instruēšana un apmācība – 19 NG cēloņi 6,2 %);
 - pārējie (nav lietots darba drošības aprīkojums vai IAL, darba drošības aprīkojuma trūkums, tas nedarbojas vai ir nepietiekošs, bojātas iekārtas, instrumenti vai darba rīki, vardarbība u.c.) – 113 (36,7 %).

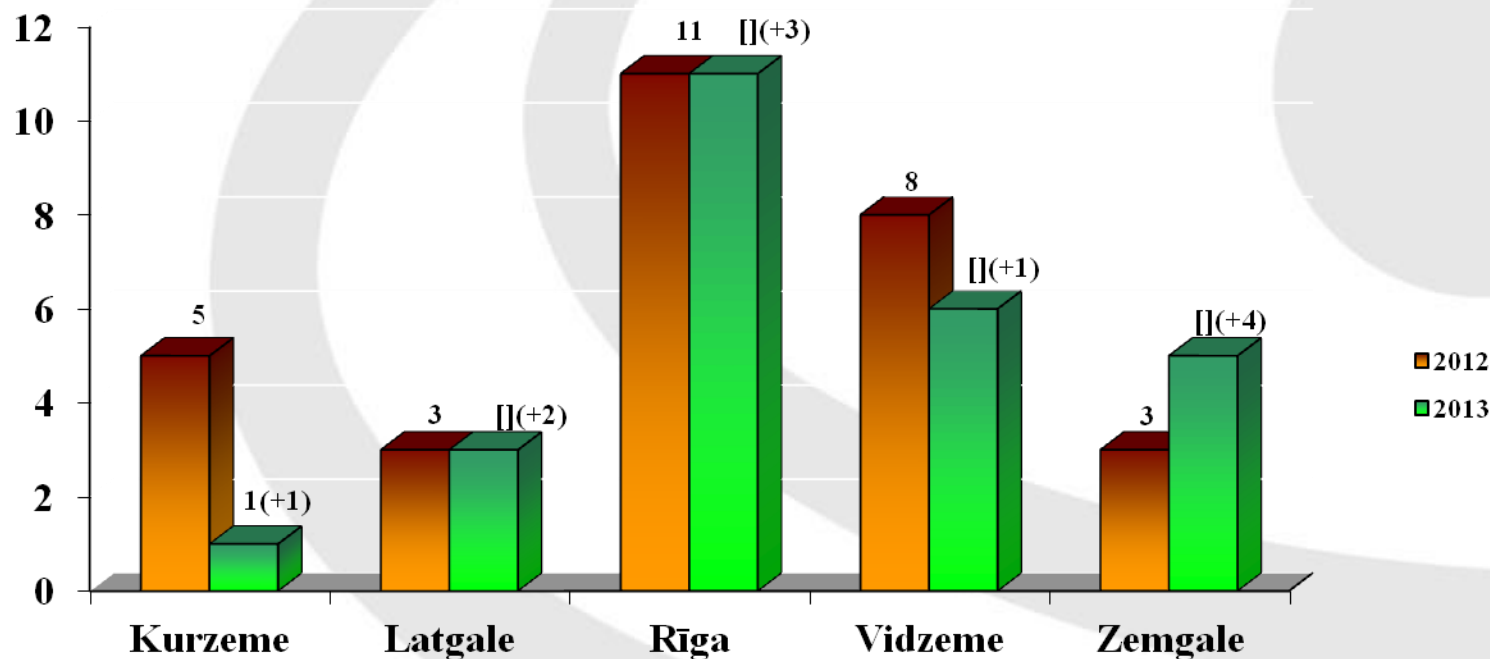
*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

VDI sagatavoto letālo NG Aktu par darbā notikušajiem nelaimes gadījumiem, kas nav saistīti ar darba vides riska faktoru iedarbību ("dabīgās nāves") skaits (2011.-2013.)

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

VDI sagatavoto letālo NG Aktu par darbā notikušajiem nelaimes gadījumiem, kas nav saistīti ar darba vides riska faktoru iedarbību ("dabīgās nāves") sadalījumā pa reģioniem 2013. gadā* salīdzinājumā ar 2012. gadu

*Operatīvie dati uz 2014. gada 16. janvāri.

Izmeklēto darbā notikušo nelaimes gadījumu, kas nav saistīti ar darba vides riska faktoru iedarbību (“dabīgās nāves” 35.2 punkts) sadalījums pa nozarēm

Kurzeme

- Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšanas nozare – 1 NG.

Latgale

- Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana – 1 NG;
- nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana – 1 NG;
- sauszemes transports un cauruļvadu transports – 1 NG.

Rīga

- Poligrāfija un ierakstu reproducēšana – 1 NG;
- atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana – 1 NG;
- sauszemes transports un cauruļvadu transports – 4 NG;
- uzglabāšanas un transporta palīgdarbības – 1 NG;
- citi profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi – 1 NG;
- apsardzes pakalpojumi un izmeklēšana – 1 NG.

Vidzeme

- Mežsaimniecība un mežistrāde – 1 NG;
- nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana – 1 NG;
- gatavo metālizstrādājumu ražošana – 1 NG;
- sauszemes transports un cauruļvadu transports – 1 NG;
- izglītība – 1 NG;
- sociālā aprūpe un izmitināšana – 1 NG.

Zemgale

- Augkopība un lopkopība – 1 NG;
- mežsaimniecība un mežistrāde – 1 NG;
- pārtikas produktu ražošana – 1 NG;
- specializētie būvdarbi – 1 NG;
- izglītība – 1 NG.

Darba drošības noteikumu neievērošanai ir dzīvības cena

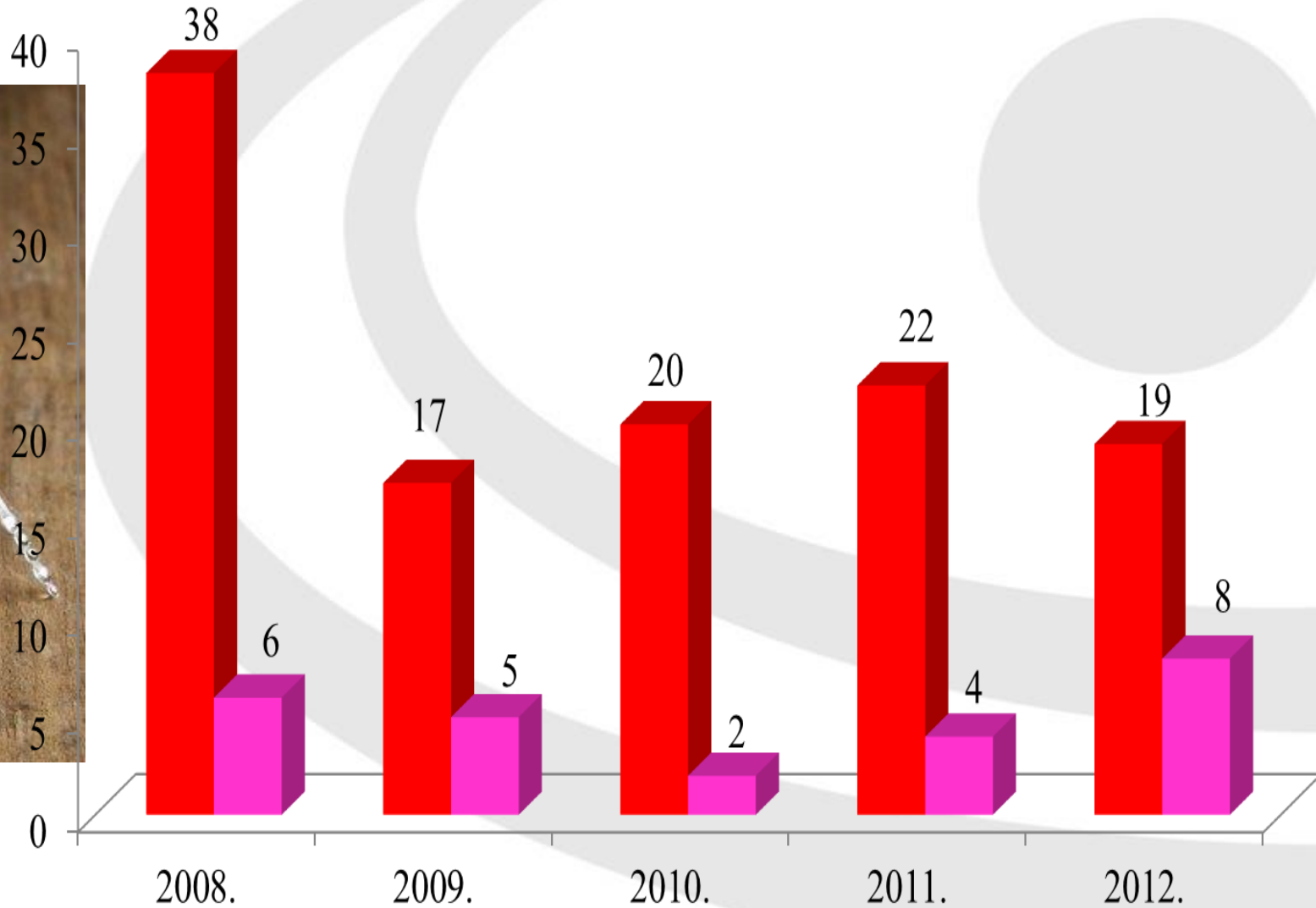
- Kapos tika veikta bīstamo koku izzāgēšana. Pie koku gāšanas tika norīkoti 2 darbinieki un viens uzraudzījis darbu. Pēc 3 koku nozāgēšanas, pieejot pie nākamā aizlauztā koka, darbinieki sprieda, ka šo koku nevar tik vienkārši nozāgēt, par ko darbinieks, kas uzraudzīja darbu, esot sadusmojies, paņēmis zāģi, pateicis, lai paejot malā, un uzsācis zāģēšanu, to nozāģējis, bet koks sācis gāzties zāģētāja virzienā. Viņš mēģinājis atkāpties, taču kāja esot aizķērusies aiz kapu apstādījumiem, un viņš atmuguriski nokritis zemē, un krītošā koka stumbrs gareniski uzgāzies viņam virsū.
- Cēloņi: nav ievērota darba drošības instrukcija, trūkumi darbinieku apmācībā/instruēšanā

Darba drošības noteikumu neievērošanai ir dzīvības cena

- Darbinieka pienākums bija uzraudzīt kūdras frakcionēšanas iekārtas darbību. Viņš iekāpa kūdras bunkurā, un ar lāpstu tīrīja bunkura sienas, pie darbojošās kūdras frakcionēšanas iekārtas. Traktorists piebrauca pie bunkura un iebēra kūdru bunkurā, kurā atradās darbinieks. Pēc kāda laika bija apstājusies kūdras smalcināšanas iekārta un video novērošanas kamerā konstatēja, ka darbinieks ir apbērts ar kūdru un ierauts kūdras smalcināšanas iekārtā.
- Cēloņi: Bīstamās darba zonas nenodrošināšana ar iekārtas ražotāja noteikto brīdinājuma zīmi, kas norādītu uz apkopes vai remontdarbu pašreizēju norisi.
- Būtiski trūkumi darbinieku instruēšanā darba aizsardzībā.

Nelaiemes gadījumu darbā, kas notikuši alkohola reibumā, skaita dinamika (2008. – 2012.)

■ smagi nelaiemes gadījumi ■ letāli nelaiemes gadījumi

Darbs alkohola reibumā

- Palīgstrādnieks strādāja kopā ar motorzāģa vadītāju. Zāģējot lazdas puduri, motorzāģa sliede atsitās un tādējādi tika iezāģēts palīgstrādniekam kreisajā kājā, kas blakus veica palīgstrādnieka darbu. Palīgstrādnieka asinīs 1,79 promilles alkohola.

- Būvobjektā, veicot caurtekas demontāžu, būvstrādnieks veica darbu uz kāpnēm. Kāpjot lejā, paslīdot kājai, būvstrādnieks nokrita apmēram no 2m augstuma. Būvstrādnieka asinīs alkohols - 1,94 promilles

Darbs alkohola reibumā

- Algotie sabiedriskie darbu veicēji (SDV) veic malkas kraušanu šķūnī. Malka tiek ieviesta šķūni ar traktora piekabi. Viens SDV (1,22 promilles) uzņēmies traktortehnikas piekabes regulēšanu, atrodoties šķūnī. Traktorists roku signālus nav redzējis, un ar piekabes borta āķi trāpīja regulētājam.

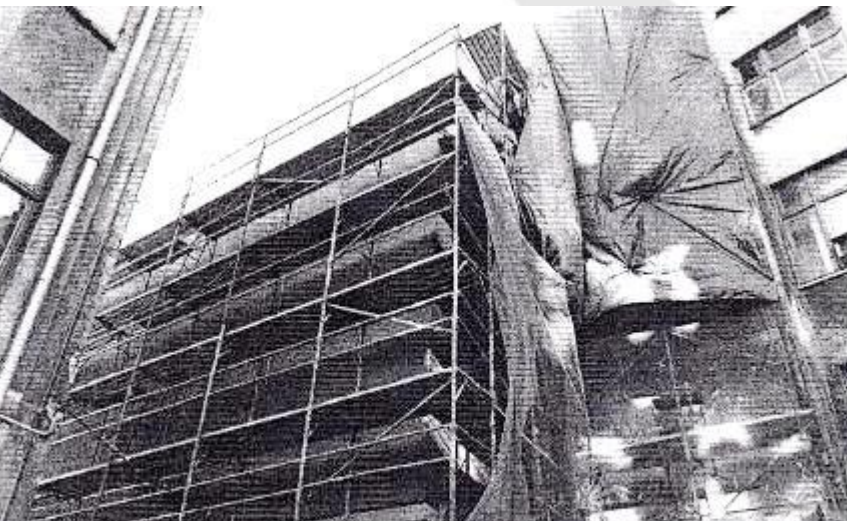
Pārgalvīgs būvstrādnieks alkohola reibumā bīstams uz sastatnēm

Strādājot uz sastatnēm 5. līmenī, darbinieki izdzirdēja troksni. Paskatoties lejā ieraudzīja, ka būvstrādnieks (34 g.) guļ uz asfalta, ar seju pret zemi. Strādniekam konstatēts alkohola saturs asinīs 3,11 promiles, darba stāžs-0 gadi. No rīta jau lielījies, ka varot nolēkt no sastatnēm.

Nelaimes gadījuma cēloņi:

1. Ievadinstrukcijas un darba kārtības noteikumu neievērošana;
2. Neadekvāta rīcība alkohola reibuma stāvoklī;
3. Trūkumi darba organizācijā (DL 58.p. 3.d.).

Pilnmēness ietekme pēc nelaiemes gadījumu statistikas

- ✓ 47% no 2012. gadā notikušajiem letālajiem nelaiemes gadījumiem ir notikuši pilnmēness laikā vai 2 dienu amplitūdā pirms un pēc pilnmēness

- ✓ no visiem 8 bojāgājušajiem, kas bija alkohola reibumā, 6 gāja bojā tieši norādītajā pilnmēness laikā
- ✓ pilnmēness laikā bojāgājušie bija arī smagākā alkohola reibumā (vidēji 1,79 promiles)

Preventīvās pārbaudes

- kokapstrādes un mežizstrādes nozarē (februāris, marts),
- Mazumtirdzniecība, vairumtirdzniecība (sākot ar februāri),
- būvniecības nozarē (sākot ar maiju),
- SLIC kampaņa (paklupšana, paslīdēšana, pakrišana),
- Lauksaimniecība (aprīlis)

Raksturīgākie pārkāpumi 2013.gadā Vidzemes RVDI

- nav nodrošināts atbilstošs darba aizsardzības speciālists saskaņā ar 08.02.2005.MK noteikumu Nr.99 prasībām;
- Nepietiekoša darbinieku apmācību darba aizsardzībā;
- nepilnīgas instrukcijas;
- nav izstrādātas visiem darbu veidiem;

Vidzemes RVDI

- Pārkāpumi darba aprīkojuma lietošanā:
 - darba procesam neatbilstošs darba aprīkojums;
 - nav ievērotas darba aprīkojuma ražotāja instrukcijas prasības;
 - tehnisko apkopju nedokumentēšana;

Raksturīgākie pārkāpumi 2013.gadā Vidzemes RVDI

- darba vides risku novērtējumu kvalitāte (aktualizēšanu un uzturēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām un faktiskajai darba situācijai);
- Neatbilstoša obligāto veselības pārbaužu organizēšana un veikšana;

22/10/2013

**Grozījumi 25.08.2009. Ministru kabineta
noteikumos Nr.950 “Nelaiimes gadījumu
izmeklēšanas un uzskaites kārtība”
(10.09.2013. MK noteikumi Nr.1457, stājas spēkā 01.01.2014.)**

VALSTS DARBA INSPEKCIJA

NG, kuros cietuši ārvalsts darba devēja nodarbinātie Latvijas teritorijā

Šādus nelaimes gadījumus, kad ārvalstnieks cietis NG darbā LV uzņēmumā, LV teritorijā turpmāk neizmeklēs un aktu nesastādīs,

izņemot gadījumos, ja:

- nodarbinātā persona ir sociāli apdrošināta Latvijā (25.5.p. ;
- **cietis nodarbinātais, kurš ārvalstu darba devēja uzdevumā veic darba pienākumus Latvijā pie cita darba devēja (25.6.p.);**
- cietušais nodarbinātais lūdz izmeklēt Latvijā notikušo nelaimes gadījumu (25.7.p.).

Termiņi-darbdienās !!!

- Izziņa par veselības traucējumu smagumu pakāpi būs **jāpieprasa trīs darbdienu laikā (17.p.)**, ārstniecības iestādei izziņa būs **jāizsniedz trīs darbdienu laikā (18.p.)**;
- Smagos NG turpmāk jāizmeklē 30 darbdienās (izņemot ceļu satiksmes negadījumi, NG ar profesionālo sportistu)(60.¹p.);
- Letālos NG turpmāk jāizmeklē 30 darbdienās, ja nepieprasa ārstu komisijas atzinumu, 60 darbdienās, ja pieprasa ārstu komisijas atzinumu (60.p.);
- VDI direktors turpmāk varēs pagarināt gan smago, gan letālo nelaimes gadījumu izmeklēšanas termiņu (60.p., 60.¹p);
- Nesmago NG izskatīšanas termiņš VDI - piecas darbdienas (44.p.).

- Turpmāk vairs nebūs jāveido nelaimes gadījuma izmeklēšanas komisija. Darba devējam izmeklēšanā arī turpmāk būs jāiesaista darba aizsardzības speciālists (vai persona, kas veic šos pienākumus), nodarbināto pārstāvji. Turpmāk obligāts vairs nebūs rīkojums par komisijas izveidošanu;
- Ir papildināts noteikumu 35.2.punkts – gadījumā, ja ārstu komisija arodslimībās nevarēs noteikt NG saistību ar darba vides riska faktoriem, tad tas jāuzskata kā ar darba vides riska faktoriem nesaistīts NG.
- Papildus iepriekšējam regulējumam darba devējam būs jāizmeklē visi NG neatkarīgi no smaguma pakāpes, kuri notikuši ārvalstīs, inspekcija – ārvalsts darba devēja nodarbināto Latvijā noteiktos gadījumos (24.p.);

Ārvalstīs notikušā NG izmeklēšana (IX. sadaļa)

- NG izmeklēs darba devējs neatkarīgi no smaguma pakāpes 30 darbdienu laikā;
- Nevajadzēs pieprasīt izziņu par veselības traucējumu smaguma pakāpi;
- Par notikušajiem NG darba devējam būs jāziņo inspekcijai līdzīgi kā smago un letālo NG gadījumos;
- NG izmeklēs un **aktu sastādīs** pēc nodarbinātā iesniegtajiem dokumentiem un citiem dokumentiem, ja tādi būs darba devēja rīcībā;
- Aktu (4 eksemplāri) reģistrē inspekcijā.

- Ievaddaļa papildināta ar tekstu “ārvalstī noticis nelaimes gadījums”;
- Vairs nebūs jānorāda darba devēja faktiskā adrese;
- Turpmāk akta 5.punktā būs jānorāda apmācības esamība par darbu, kuru pildot noticis NG;
- Aktā un noteikumos vairs netiek lietots jēdziens “izmeklēšanas komisija”;
- Aktam būs jāpievieno dokuments, kas apliecina konkrētas personas iesaistīšanas pamatu NG izmeklēšanā (rīkojums, darba līgums);
- Pievienoto dokumentu sarakstā iekļauts arī iesaistītās personas viedoklis.

JAUTĀ: info@vdi.gov.lv

ZIŅO: nekvalitativs@vdi.gov.lv
nelegals@vdi.gov.lv

SEKO: @darbaizsardziba
@darbainspekcija

SKATIES:

<http://www.youtube.com/user/LMVDI#p/u>

IEPAZĪSTIES:

http://www.slideshare.net/Valsts_darba_inspekcija

2013. gadā izmeklēto letālo nelaiemes gadījumu notikuma vietas

www.vdi.gov.lv sadaļa «Darba aizsardzība - Nelaiemes gadījumu karte»

Paldies par uzmanību!